

Minister Klimatu i Środowiska

DLŁ-WNO.050.64.2025.BW
3891691.15590848.12534381
Warszawa, 17-07-2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Posłanki na Sejm RP Lidii Czechak w sprawie przeciwdziałania nielegalnym rajdom quadami, motocyklami i samochodami terenowymi na chronionych obszarach Natura 2000 (K10INT10761), przedstawiam poniższe informacje.

Na obszarach Natura 2000 dość często identyfikowane są zagrożenia związane z organizacją rajdów pojazdów off-road, które podlegają kategoryzacji w dokumentach planistycznych dla tych obszarów (planach zadań ochronnych, planach ochrony dla obszarów Natura 2000 oraz planach urządzenia lasu, planach ochrony dla parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych z zakresem planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000). Zagrożenia te można znaleźć pod następującymi kodami:

- G01 - Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze;
- G01.03 - Pojazdy zmotoryzowane;
- G01.03.01 - Regularne kierowanie pojazdami zmotoryzowanymi;
- G01.03.02 - Rajdowe kierowanie pojazdami zmotoryzowanymi;
- G01.08 - Inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku;
- G05 - Inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka;
- G05.01 - Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie;
- D01.01 - Ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe.

Na zagrożenie związane z przejazdami pojazdów off-road wskazano wprost w co najmniej 117 dokumentach planistycznych sporządzonych dla obszarów Natura 2000. Poruszanie się takimi środkami transportu może powodować m.in.:

- rozjeżdżanie cennych okazów roślin i zwierząt;
- niszczenie siedlisk przyrodniczych np. rozjeżdżanie wydm, muraw napiaskowych, siedlisk gatunków;
- płoszenie zwierząt, które może prowadzić m.in. do zmniejszenia sukcesu lęgowego czy utraty lęgów;
- zaśmiecanie obszarów, po których odbywa się ruch, a także tam, gdzie gromadzi się publiczność;
- fragmentaryzację lokalnych korytarzy ekologicznych.

W ramach zaplanowanych i realizowanych działań, mających na celu przeciwdziałanie negatywnemu oddziaływaniu pojazdów terenowych na obszary chronione, należy wymienić:

- montaż tablic prezentujących wartości przyrodnicze obszaru Natura 2000, wraz z informacją na temat biologii gatunków oraz znaczenia obszaru Natura 2000 dla ich istnienia i zagrożeń;
- prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, zwiększających wiedzę społeczeństwa na temat chronionych gatunków i znaczenia obszarów Natura 2000, m.in. w ramach spotkań z lokalną społecznością;
- patrolowanie i monitoring wizyjny zagrożonych obszarów, w tym przez służby parków narodowych i parków krajobrazowych (zwłaszcza w weekendy);
- nawiązanie ścisłej współpracy z Policją, Strażą Graniczną oraz Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe w zakresie patrolowania i interwencji na zagrożonych obszarach;
- utrzymanie niezbędnej infrastruktury, w szczególności szlabanów, znaków i tablic informacyjnych;
- wykonanie trwałych przeszkód naturalnych (np. w postaci pni drzew, żerdzi, kłód, głązów), uniemożliwiających przejazd pojazdom silnikowym;
- ogrodzenie najcenniejszych płątów siedlisk i siedlisk gatunków siatką.

Podobnie jak w przypadku obszarów chronionych, nielegalne wjazdy pojazdów silnikowych na tereny leśne stanowią poważny problem, zagrażając życiu i zdrowiu zarówno uczestników takich zdarzeń, jak i osób postronnych. Przyczyniają się one również do degradacji zasobów przyrodniczych oraz płoszenia dzikich zwierząt. Lasy będące własnością Skarbu Państwa są ogólnodostępne i z zasady otwarte dla społeczeństwa. Lasy Państwowe dysponują dobrze rozwiniętą infrastrukturą drogową, w szczególności w zakresie dróg pożarowych i leśnych parkingów. W lasach znajduje się także wiele atrakcyjnych miejsc sprzyjających różnym formom rekreacji.

Nielegalne rajdy organizowane na terenach leśnych są zazwyczaj starannie zaplanowane i przeprowadzane w sposób zapewniający maksymalną dyskrecję oraz uniknięcie interwencji Straży Leśnej. Komunikacja pomiędzy uczestnikami odbywa się za pośrednictwem zamkniętych grup w mediach społecznościowych lub w aplikacjach mobilnych. Informacje o terminie i miejscu wydarzenia przekazywane są często w ostatniej chwili, co znacząco utrudnia skuteczną reakcję Straży Leśnej i innych służb porządkowych.

Najczęściej spotykane są jednak pojedyncze, spontaniczne wjazdy do lasu, które stanowią istotne wyzwanie dla służb terenowych. Zdarzają się one zwłaszcza w trudno dostępnych lub odludnych rejonach, nierzadko także na terenach prywatnych.

Zwalczanie zjawiska nielegalnych rajdów w Lasach Państwowych odbywa się poprzez systematyczne patrolowanie obszarów szczególnie narażonych na tego typu incydenty oraz kontrolę leśnych parkingów w ramach codziennej, stałej służby Straży Leśnej, a także podczas doraźnych akcji kontrolnych. Istotną rolę odgrywają również cykliczne działania organizowane na szczeblu centralnym, regionalnym i lokalnym, ukierunkowane na przeciwdziałanie nielegalnym wjazdom do lasów. Tylko w ubiegłym roku Straż Leśna przeprowadziła ponad 900 takich działań.

Znaczące wsparcie w tych działaniach stanowią nowoczesne narzędzia techniczne, takie jak drony, kamery leśne oraz fotonaprawy. Straż Leśna posiada również dostęp do państwowych baz danych, w tym do Centralnej Ewidencji Pojazdów, co umożliwia skuteczniejszą identyfikację sprawców wykroczeń. Ważnym elementem systemu ochrony lasów jest także rozbudowana sieć szlabanów, tzw. rogatek leśnych, ograniczających możliwość nieuprawnionego wjazdu na teren lasów.

Straż Leśna jest wspierana przez pracowników administracji terenowej oraz służby mundurowe, w szczególności Policję. W ramach działań policyjnych prowadzone są patrole konne oraz z wykorzystaniem pojazdów typu quad, zwłaszcza na terenach trudno dostępnych. Ponadto funkcjonariusze Policji angażują się w działania edukacyjne i profilaktyczne, organizując spotkania z lokalnymi społecznościami, takie jak debaty i prelekcje skierowane do różnych grup wiekowych. Problem nieuprawnionych wjazdów pojazdów silnikowych do lasów został również uwzględniony w planach działań dzielnicowych, zwłaszcza na obszarach, gdzie rejon służbowy obejmuje kompleksy leśne.

W związku z narastającym problemem nielegalnych wjazdów na tereny leśne oraz licznymi sygnałami obywateli dotyczącymi hałasu i szkód w środowisku naturalnym, Minister Klimatu i Środowiska zwróciła się do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z prośbą o odejście od praktyki stosowania pouczeń na rzecz zdecydowanego i konsekwentnego karania sprawców, szczególnie w przypadkach wjazdu poza wyznaczone drogi leśne.

Ponadto, w odpowiedzi na wniosek Ministerstwa Klimatu i Środowiska dotyczący podjęcia inicjatywy legislacyjnej zmierzającej do zaostrzenia sankcji wobec sprawców tego rodzaju wykroczeń, Ministerstwo Sprawiedliwości rozpoczęło prace nad zmianami prawnymi mającymi na celu wzmocnienie ochrony przyrody oraz funkcji społecznych lasów – zwłaszcza poprzez przeciwdziałanie nielegalnym wjazdom w miejsca objęte zakazem. W ramach tych działań opracowano wstępny projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy – Kodeks wykroczeń. Ministerstwo Klimatu i Środowiska wniosło do projektu własne propozycje oraz przygotowało uzasadnienie planowanych rozwiązań.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów